

2022

Työpaikkatoiminnan käsikirja

ammattiliitto
pro

Sisällys

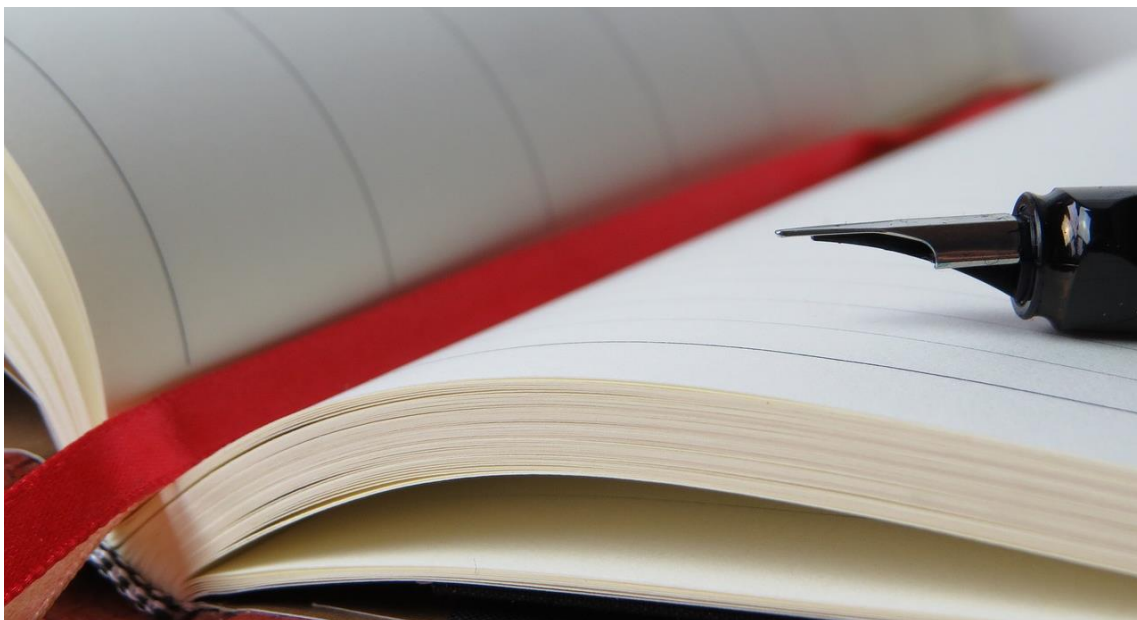
JOHDANTO	4
TYÖPAIKKATOIMINTA	4
Toiminnan käynnistäminen	5
Käytännön toiminta työpaikalla	6
Yhdessä muutos on helpointa	8
TUKEA, APUA JA VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA	10
LOPPUSANAT	11

JOHDANTO

Ammattiliitto Pro parantaa jäsenten ja aloillemme kouluttautuvien toimeentuloa eri elämäntilanteissa, hyvinvointia työssä ja vapaalla sekä kehitymis- ja työllistymismahdollisuuksia. Pro vaikuttaa yhteiskuntaan tavoitteenaan sosiaalinen oikeudenmukaisuus, kestävä taloudellinen kasvu ja työelämän hallittu muutos.

Pron jäsenet kehittävät työpaikkojaan työpaikkatoiminnan avulla. Käytännössä työpaikkatoiminta voi sisältää mitä tahansa yhteisistä virkistysretkistä tiukkaan edunvalvontaan. **Toiminnan laatu ja laajuus** on käytännössä kiinni työpaikan jäsenten aktiivisuudesta ja tarpeista. Mitä useampi työpaikan jäsen osallistuu yhteisten asioiden hoitamiseen, sitä tehokkaampaa ja laadukkaampaa arki työpaikalla on.

Tämän käsikirjan tarkoitus on selvittää työpaikkatoiminnan tarkoitusta sekä antaa käytännönläheisiä ohjeita toiminnan käynnistämiseen tai olemassaolevan toiminnan tehostamiseen.

Käsikirja perustuu alun perin Ammattiliitto Pron vuoden 2014 ay-jatkotutkintolaisten yhteiseen lopputyöhön.

TYÖPAIKKATOIMINTA

Työpaikkatoiminnan tarkoitus on ennaltaehkäistä ristiriitatilanteiden syntymistä työpaikalla yhteisen suunnittelun ja päätöksenteon avulla. Joskus on ratkaistava jo syntyneitä ongelmia, mutta kun työpaikkatoiminta on suunnitelmallista ja jatkuvaa, voidaan keskittyä **ongelmanratkaisun lisäksi** yhä enemmän **työpaikan kehittämiseen**. Työpaikkaa voi kehittää omalla esimerkillään, asenteellaan, aktiivisella osallistumisellaan ja asioiden rohkealla esille tuomisella.

Työpaikkatoiminnan järjestämiseksi käytännössä on erilaisia **vaihtoehtoja**. Työpaikan toimintakulttuuri, historia ja yrityksen koko vaikuttavat siihen, millainen työpaikkatoiminta kullekin työpaikalle sopii. Pro-klubi on yleisin ja helpoin työpaikkatoiminnan muoto. Vaihtoehtona voi olla esimerkiksi työpaikkayhdistys.

Toiminnan käynnistäminen

Lähtölaukauksen työpaikkatoiminta saa, kun **jäsenet keskustelevat työpaikan asioista**. Keskustelun voi käynnistää esimerkiksi jokin **kehitysehdotus tai ongelma**. Asian ratkaisemiseksi tai luottamushenkilöä tukemaan voidaan perustaa Pro-klubi. Käytännössä klubi on perustettu heti, kun sitä vetämään on valittu Pro-vastaava. Toiminnan voivat käynnistää ja sitä ylläpitää myös myöhemmin esiteltävät työpaikan luottamushenkilöt.

Entisen työnantajani työsuojeluteema oli eräänä vuonna Safety First, Turvallisuus ensin. Osana turvallisuuskampanjaa kuului olla näkyvästi esillä yrityksen pikkujouluissa. Tulossa oli myös työsuojeluvaltuutetun vaali. Olimme suunnitelleet ja tilanneet erilaisia heijastimia ja heijastavia koristeita pikkujouluja varten. Kun juhlijat tulivat sisään, jaoimme jokaiselle heijastimen, mikä piti kiinnittää näkyviin illaksi vaatteisiin, laukkuun tms. Tilanne aiheutti kommentteja ja hilpeyttä.

Jäsenet valitsevat Pro-vastaavan vapaamuotoisesti keskuudestaan. Kaikilla työpaikan jäsenillä täytyy olla mahdollisuus olla itse ehdolla tehtävään tai vaikuttaa valintaan. Pro-vastaavan tehtävä on määräaikainen ja kausi on pääsääntöisesti noin kolme vuotta (valintavuosi + kolme kalenterivuotta). Pro-vastaavan tehtävä ja asema eivät perustu lakiin eivätkä työehtosopimuksiin.

Pro-vastaava **kutsuu jäsenet koolle ja toimii yhteyshenkilönä** työpaikan, yhdistyksen sekä aluetoimiston välillä. Työpaikkatoimintaan osallistuvat kaikki työpaikan jäsenet halunsa ja aktiivisuutensa mukaan.

Klubin perustamiseen saat apua **aluetoimistostasi**. Ilmoita Pro-vastaavan valinnasta osoitteessa <https://lomakkeet.proliitto.fi/steward/>

Käytännön toiminta työpaikalla

Työpaikkatoiminnassa ei ole kyse titteleistä, vaan **työpaikan jäsenten yhteistyöstä**. Siihen voi osallistua kuka tahansa jäsen ilman minkään virallisen aseman tuomia vastuita, vaikka vain ajoittain. Siihen kuitenkin osallistuvat kiinteästi muutamat **työpaikan luottamushenkilöt**, jotka esitellään seuraavaksi lyhyesti.

Pro-klubi on tärkeä linkki työpaikan jäsenten ja luottamushenkilöiden välillä. Jos työpaikalla ei vielä ole valittu luottamusmiestä, on yksi klubin ensimmäisistä tehtävistä järjestää luottamusmiesvaalit.

Luottamusmies on liiton edustaja ja jäsenten tuki työpaikalla. Hän edustaa jäseniä neuvotteluissa työnantajan kanssa ja valvoo jäsenten etua, työsuhdeasioiden hoitamista sekä oikeuksien ja velvoitteiden noudattamista. Luottamusmiehen ydintehtävä on kehittää työpaikkaa yhteistyössä työnantajan kanssa. Liiton asiantuntijat kouluttavat luottamusmiehen tehtäviinsä. Luottamusmies (autoalalla yhdysmies) valitaan 2-3 vuoden toimikaudeksi kerrallaan, ja valinta perustuu työehtosopimukseen. Katso ehdot omasta työehtosopimuksestasi, tukea ja apua saa Pron aluetoimistosta.

Työpaikalla, jossa työskentelee säännöllisesti vähintään 10 työntekijää, on valittava **työsuojeluvaltuutettu** ja kaksi varavaltuutettua. Toimihenkilöillä on lisäksi oikeus valita oma työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua. Valintaan osallistuvat kaikki työpaikan toimihenkilöt riippumatta siitä, mihin liittoon he kuuluvat tai mitä työehtosopimusta heihin sovelletaan.

Työsuojeluvaltuutetun toimenkuvaan kuuluvat työpaikan turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavien asioiden kehittäminen. Prolainen työsuojeluvaltuutettu tekee tiivistä yhteistyötä luottamusmiehen kanssa. Työsuojeluvaltuutetun valinta perustuu lakiin työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta sekä työehtosopimukseen. Toimikausi on 2-4 vuotta, katso ehdot omasta työehtosopimuksestasi ja ilmoita valinnasta Prohon. Apua ja tukea saat Pron aluetoimistosta.

Työpaikan jäsenet keskustelevat yhdessä tarpeistaan, toiveistaan sekä mahdollisista ongelmistaan ja kertovat niistä joko Pro-vastaavan välityksellä tai suoraan luottamushenkilöille. Luottamushenkilöt puolestaan pitävät työpaikan jäseniä ajan tasalla työpaikan asioista.

Päätökset ja linjaukset tehdään työpaikalla yhteisesti. Työpaikkatoiminta on kaikkien työpaikan jäsenten **yhteinen asia**, ei suljetuissa kokouksissa kirjoitettavaa salatiedettä. Luottamushenkilöt neuvottelevat työnantajan kanssa näiden päätösten pohjalta.

Joillakin työpaikoilla viestinnässä voi toimia parhaiten sähköposti tai yhdessä valittu some-kanava. Jäsenten on hyvä kuitenkin päästä myös tapaamaan säännöllisesti yhteisen tekemisen merkeissä. Olipa **sopiva viestintätapa** yrityksessä mikä tahansa, tärkeintä on, että tieto ja mielipiteet välittyvät. On tärkeää kannustaa työpaikalla myös kysymisen kulttuuriin; kaikesta saa ja pitää kysyä, jos asia mietityttää. Jokaisen kannattaa pitää omat yhteystietonsa ajan tasalla Proplussan Omat tiedot -osiossa.

Työpaikkatoiminnalla tavoitellaan sitä, että työpaikan arjessa voidaan keskustella avoimesti kaikista työhön liittyvistä asioista, kahvinkeittovuoroista edunvalvontakysymyksiin. Kun keskustelu on aina avointa, on kaikkien työpaikan jäsenten helppo vaikuttaa työpaikan asioihin. Kun päätökset tehdään yhdessä, niihin myös sitoudutaan, eikä edunvalvontatyö henkilöidy tiukoissakaan tilanteissa.

Juhlien jälkeisellä viikolla yhdistimme työsuojelutarkastukseen myös karkkien jakoa ja kuulumisten vaihtoa osastoilla. Luottamusmies oli mukana. Olimme värvänneet "apulaisiksi" muutaman toimipisteemme prolaisen. Yksi heistä sitten innostui toiminnasta näiden tapahtumien seurauksena ja lähti mukaan työsuojelutoimintaan ja pääsikin varatyösuojeluvalluutetuksi. Osastoilta saimme loppuvuonna neljä melko uutta työntekijää prolaisiksi. Tässä kohtaa siis henkilökohtainen lähestyminen ja kuulumisten vaihto kannatti. Heille oli tullut sellainen tunne, että joku oikeasti kuuntelee ja välittää heidän asioistaan.

Työpaikan kehittäminen ei vaadi kuivaa kokoustaamista, vaan työpaikan jäsenille voidaan järjestää kivaa yhteistä tekemistä. Voidaan lähteä, vaikka porukalla elokuva- tai teatteri-iltaa viettämään, jääkiekko-otteluun tai karting-ajoihin! Työpaikkatoiminta on juuri niin aktiivista ja sen näköistä, mitä työpaikan jäsenet siltä haluavat.

Yhdessä muutos on helppoa

Työpaikkatoiminta lähtee liikkeelle työntekijöiden tarpeesta ja halusta parantaa työpaikan käytäntöjä. Jotta työpaikkaa voidaan yhdessä kehittää, on työpaikalla oltava **prolaisia, jotka haluavat muutosta**. Vaikuttamisen kannalta on siis tärkeää, että työpaikalla mahdollisimman moni kuuluu liittoon ja saa äänensä kuuluviin työpaikan kehittämisessä.

Jos työpaikalla on jäseniä vasta muutama, tärkeää vaikuttamista on kertoa ei-jäsenille Prosta ja jäsenyyden eduista. Isommalla yhtenäisellä joukolla on enemmän vaikutusmahdollisuuksia kuin yksittäisellä jäsenellä. Omien luottamushenkilöiden tukeminen työssään on myös erittäin tärkeää.

Kun uusi työntekijä tulee taloon, kuka tahansa voi kertoa Prosta ja käydä esittelemässä hänet työporukalle, luottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle. Näin uusi työntekijä toivotetaan lämpimästi tervetulleeksi mukaan. Kutsu uusi työntekijä heti mukaan yhteiseen tekemiseen ja liittymään Prohon. Kerro, että siihen voi jokainen **osallistua omien resurssiensa ja kiinnostuksensa mukaan**, eikä se velvoita mihinkään.

Kun järjestäytymisen merkityksestä kertoo ihminen, joka on itse perillä asiastaan ja uskoo siihen, on liittyminen usein pienenkin keskustelun jälkeen luonnollinen valinta.

Mitä kertoisin Prosta?

Prolainen työkaveri saa prolaisen **luottamusmiehen avun**. Kaikkien jäsenten ja luottamushenkilöiden tukena on maan kattavin asiantuntijaverkosto. Lisäksi liiton jäsenyydestä on paljon muitakin hyötyä.

Pro neuvottelee **työehtosopimuksen**, joka takaa muun muassa alan vähimmäispalkan, lomarahat ja yleiskorotukset. Nämä työehtosopimuksen takaamat edut toki saa jokainen, vaikkei kuuluisi liittoon. Jos tarpeeksi moni alan työntekijä valitsee olla kuulumatta liittoonsa, on kuitenkin mahdollista, että näitä työehtosopimusten vähimmäismääräyksiä ei enää noudateta. Vain kuulumalla liittoon, joka neuvottelee alan työehtosopimuksen, voi luottaa siihen, että nämä edut säilyvät tulevaisuudessakin.

Katso video järjestäytymisen merkityksestä osoitteessa <http://bit.ly/jarjestaytyminen>

Ammattiliitto Pron jäsen kuuluu myös **työttömyyskassaan**, josta saa perusturvaa parempaa ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa, jos työttömyys kohtaa ja ansiosidonnaisen vähimmäisehdot täyttyvät. Lisäksi maksutta jäsenen käytössä ovat liiton työsuhde- ja lakineuvonta sekä oikeusturva ilman omavastuuta.

Työkaverille kannattaa kertoa myös muista **Pron jäseneduista**, lisätietoa osoitteessa www.prolitto.fi tai tästä linkistä **jäsenedut**. Eri ihmiset arvostavat eri asioita.

TUKEA, APUA JA VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIA

Yhdistys antaa tukea työpaikkatoimintaan, esimerkiksi tilat tai koulutusta. Yhteyshenkilönä yhdistyksen hallituksen ja työpaikan välillä toimii Pro-vastaava. Yhdistys saa varoja liiton jäsenmaksuista ja jakaa tukea työpaikkatoimintaan, sitä kannattaa pyytää. Yhdistyksen jäsenet voivat vaikuttaa siihen, miten yhdistys varojaan käyttää. Yhdistykset järjestävät myös tapahtumia ja koulutusta.

Liiton asiantuntijat tarjoavat monipuolista tukea ja koulutusta ja heiltä saat nopeasti vastauksia kysymyksiin. Alueelliset sopimusasiantuntijat tulevat tarvittaessa käymään vaikkapa työpaikalle. Kysy lisää omasta **aluetoimistostasi!**

Lisäksi yhdistykset ja liitto järjestävät **tapahtumia ja koulutuksia**, joissa voi tavata muita samoissa tehtävissä toimivia prolaisia eri puolilta Suomea ja kuulla kokemuksia ja ideoita muilta. Prolaiset jäsenet ja luottamushenkilöt ovat vahva joukko prolaista ammattitaitoa, jotka auttavat toinen toistaan.

Proplus

Proplus on Pron jäsenille tarkoitettu tietopankki ja yhteistyökanava, josta löytyy paljon hyödyllisiä dokumentteja, tietoa ja ohjeita. Proplussan kautta voit mm. tarkistaa kulloinkin voimassa olevat jäsenedut, tarkistaa koulutustarjonnan ja ilmoittautua koulutuksiin sekä kysyä työsuhteeseen liittyvistä asioista. Voit ottaa Proplussan kautta myös yhteyttä suoraan liiton asiantuntijoihin. Kirjautu osoitteessa **www.proplus.fi**

Työpaikan Pro-klubi voi myös perustaa **Proplussaan** oman ryhmän, jossa se voi jakaa ja säilyttää tietoa. Omien tietojen kautta työpaikan luottamusmies voi myös selata edustamansa työpaikan tietoja ja ottaa niistä raportteja.

Vaikuttaminen

Pron kyselyistä ja tutkimuksista saatava tieto vaikuttaa Prossa tehtäviin päätöksiin, jotka vaikuttavat myös suoraan työpaikan arkeen. Kyselyihin vastaamisen lisäksi voit ottaa suoraan yhteyttä liiton päättäjiin, yhteystiedot löydät täältä **www.proliitto.fi** ja linkistä **yhteystiedot**. Muista myös äänestää Pron edustajistovaaleissa. Äänestämällä olet mukana valitsemassa Pron korkeinta päätösvaltaa käyttäviä ihmisiä.

LOPPUSANAT

Jokaisella työpaikalla tarvitaan aktiivista, systemaattista ja suunnitelmallista työpaikkatoimintaa. Avoin ja monipuolinen työpaikkatoiminta parantaa työpaikan viihtyvyyttä ja takaa, että työntekijöiden oikeudet toteutuvat. Kaikkien osallistuminen yhteisten asioiden hoitamiseen mahdollistaa parhaan mahdollisen lopputuloksen. Työpaikan kannattavuus ja jatkuvuus on myös työntekijöiden etu.

Hyvä työpaikkatoiminta, korkea järjestäytymisaste ja vahva edunvalvonta vahvistavat myös yhdistyksen jäsenpitoa ja jäsenhankintaa, sekä kokonaisuutena Ammattiliitto Pro:ta.

Yhdessä vahvempi – arjesta parempi.

2022

ammattiliitto
pro

Ammattiliitto Pro
Työpajankatu 13 A,
PL 183
00581 Helsinki
Puhelin 09 172 731
etunimi.sukunimi@proliitto.fi